

JURISPRUDENTIE

Gerechtshof Amsterdam, zitting houdende te Arnhem, meervoudige kamer voor strafzaken, arrest van 3 juni 2008, parketnummer: 21-004007-06, LJN BD3002

Vrijstelling op grond van richtingsbedenkingen, artikel 5 sub b Leerplichtwet 1969

Het hof overwoog dat het beroep op artikel 5 sub b ongeldig was, omdat verdachtes bedenkingen niet gericht waren tegen de richting van het onderwijs, maar tegen de wijze waarop de richting in de praktijk tot uiting komt. Onder "richting" verstond het hof "een fundamentele oriëntatie, ontleend aan een welbepaalde godsdienstige overtuiging of levensbeschouwing". In de noot onder het arrest wordt uitgelegd waarom het arrest in strijd is met (de bedoeling van) artikel 5 sub b en de jurisprudentie van de Hoge Raad.

Arrest gewezen op het hoger beroep, ingesteld tegen het vonnis van de kantonrechter te Utrecht van 21 september 2006 in de strafzaak tegen: [...]

De verdachte heeft tegen het hiervoor genoemde vonnis hoger beroep ingesteld. [...]

1. Bewezenverklaring

Door wettige bewijsmiddelen [...] heeft het hof de overtuiging verkregen en acht het hof wettig bewezen, dat verdachte het tenlastegelegde heeft begaan, met dien verstande, dat:

hij, in de periode van 1 november 2005 tot en met 5 januari 2006 te Bunschoten, terwijl hij telkens als degene die het gezag

uitoefende over de jongeren [...], telkens niet heeft voldaan aan de verplichting om overeenkomstig de bepalingen van de Leerplichtwet 1969 te zorgen dat voornoemde jongeren, als leerling van een school, waren ingeschreven. [...]

Nadere bewijsoverwegingen

In het kader van deze strafzaak moet onderzocht worden of verdachte van de verplichting om de in de tenlastelegging genoemde kinderen naar school te sturen was vrijgesteld omdat hij tegen de richting van de redelijkerwijs bereikbare scholen overwegende bedenkingen had. Daarbij zal het hof niet treden in de vraag of deze bedenkingen al dan niet overwegend waren en slechts oordelen over de vraag of de bedenkingen de richting van het onderwijs in de zin van artikel 5 van de Leerplichtwet betreffen. Daarbij moet onder "richting" worden verstaan een fundamentele oriëntatie, ontleend aan een welbepaalde godsdienstige overtuiging of levensbeschouwing.

Het hof constateert, dat moeilijk te onderkennen is, welke wezenlijke bedenkingen tegen de richting - in de hiervoor bedoelde betekenis - van het voor verdachtes kinderen beschikbare onderwijs verdachte nu precies koestert.

Ter zitting van de kantonrechter d.d. 21 september 2006 heeft verdachte voor zijn bezwaren tegen het Van Lodensteincollege te Amersfoort (de school die in aanmerking zou komen als onderwijsinstelling voor verdachtes kinderen) verwezen naar zijn brief aan het college van burgemeester en wethouders van Bunschoten d.d. 17 december 2005.

Verdachte stelt, en daarin zit naar 's hofs oordeel de kern, dat in het Van Lodensteincollege Gods Woord en de Drie

Formulieren van Enigheid met voeten worden getreden.

Het hof ontleent aan de door de raadsman bij brief van 7 juni 2007 overgelegde productie 7 inzake de identiteit van het Van Lodensteincollege, dat de Vereniging voor voortgezet onderwijs op reformatische grondslag (waaronder het Van Lodensteincollege ressorteert) als haar statutaire grondslag aanmerkt "Gods Woord, zoals dit wordt beleden in de Drie Formulieren van Enigheid". Daarin ziet het hof de richting van die school gelegen. Volgens art. 10 van de statuten dienen van de in het bestuur van de Vereniging zitting hebbende personen er tenminste vijf te behoren tot de Gereformeerde Gemeenten, tenminste twee tot de Hersteld Hervormde Kerk, tenminste twee tot de Gereformeerde Gemeenten in Nederland, tenminste twee tot de Oud Gereformeerde Gemeenten in Nederland en tenminste twee tot de Christelijke Gereformeerde Kerken. Uit het onderzoek ter zitting in hoger beroep is gebleken dat verdachte in de tenlastegelegde periode lid was van de Oud Gereformeerde Gemeente (in Nederland) te Amersfoort.

Het hof begrijpt verdachtes opstelling aldus, dat naar zijn oordeel weliswaar genoemde vereniging genoemde beginselen in haar vaandel schrijft, maar dat men in de onderwijspraktijk daarnaar niet geheel of niet voldoende handelt. Het hof is van oordeel, dat die vaststelling, wat daarvan feitelijk ook zij, geen bedenking inzake de richting van het onderwijs oplevert. Deze bedenking betreft de wijze waarop de richting in de praktijk tot uiting komt.

Verdachte heeft in genoemde brief een bijlage 2 opgenomen, waarin hij onder de niet geheel logische kop "omschrijving die u geeft van mijn bezwaren op het Lodesteincollege" in een achttal punten zijn

bezwaren tegen het Van Lodesteincollege nader uiteenzet.

Hij stelt in die bijlage onder punt 1 bezwaar te hebben tegen de godsdienstige en levensbeschouwelijke opvattingen van dat college, maar omschrijft die niet nader, zodat daaraan geen zelfstandige betekenis kan worden toegekend.

Onder punt 2 noemt verdachte het "ruimere toelatingsbeleid". Ook hierin vermag het hof geen bezwaar inzake richting te zien.

Onder punt 3 voert verdachte aan, dat het Van Lodensteincollege een wereldse besluitvorming heeft. De wijze van besluitvorming in een school kan echter niet (in elk geval niet zonder meer) als een aspect of onderdeel van richting gelden, temeer omdat een wereldse besluitvorming zeer wel kan resulteren in besluiten die geheel in overeenstemming zijn met gehuldigde godsdienstige overtuiging of levensbeschouwing. Ten aanzien van het Van Lodensteincollege is niet aannemelijk geworden dat de wijze van besluitvorming afbreuk doet (of deed) aan de fundamentele oriëntatie van dat college.

De punten 4 (verzekeringswezen), 5 (andere godsdiensten), 6 (mentaliteit) en 8 (contact andersdenkenden) bevatten duidelijk geen kwesties van richting.

Onder punt 7 noemt verdachte "Gymnastiek en internet". Nog daargelaten, dat in de dagelijkse onderwijspraktijk van het Van Lodensteincollege kennelijk ruimte bestaat voor onderhandeling over deelname aan gymnastiek en gebruik van internet vermag het hof ook hier geen vragen van richting te onderkennen.

De raadsman heeft ter zitting van de kantonrechter op 21 september 2006 aangegeven, dat de omschrijving van het begrip "richting" in de stukken te vaag was. In zijn pleidooi in eerste aanleg heeft de raadsman naar voren gebracht, dat ver-

dachtes standpunt neerkomt "op de vraag in hoeverre absolute zuiverheid wordt betracht in het naleven van de bijbelse waarheden zoals verwoord in de bijbel en de drie formulieren van Enigheid." Als voorbeeld heeft de raadsman in dit verband geattendeerd op de aanvaarding van televisie in brede kringen van de gereformeerde kerken en de volstreekte verwerping daarvan in Reformatorische kring. In zijn pleidooi ter zitting van het gerechtshof d.d. 14 juni 2007 heeft de raadsman getracht nader te illustreren, welke eisen inzake richting verdachte stelt. Hij heeft daarbij de aandacht gevestigd op dogmatische verschillen die in 1953 hebben geleid tot een kerkscheuring waaruit is ontstaan de Gereformeerde Gemeente in Nederland, welk kerkgenootschap (of welke kerkrichting) is vertegenwoordigd in het Van Lodensteincollege.

Voorts is er de brief van de raadsman d.d. 6 december 2007, toegezonden in verband met de zitting van 13 december 2007, met de geloofsbelijdenis van verdachte, inhoudende, kort gezegd, en met een verwijzing naar de inwoners van "Oud Holland", met welke groepering verdachte zich verwant voelt, dat hij zich baseert op Gods Woord, zoals opgetekend in de Statenvertaling van 1618-1619 en de Drie Formulieren van Enigheid. Daarnaast heeft de raadsman nog doen toekomen een aantal geschriften, waarin naar voren komt, dat verdachte zich al langere tijd niet meer thuis voelt in de Oud Gereformeerde Gemeente te Amersfoort, naar het hof begrijpt vanwege het onschriftuurlijk geachte gedrag van de Kerkenraad. Verdachte is inmiddels uitgeschreven als lidmaat van deze gemeente. Echter, in al dat materiaal wordt naar 's hofs oordeel geen voldoende geconcretiseerde en herkenbare bedenking inzake richting van onderwijs aangewezen.

Het hof komt dan ook tot het oordeel, dat verdachte niet geacht kan worden wegens bedenkingen tegen de richting van het onderwijs te zijn vrijgesteld van de verplichtingen uit hoofde van de Leerplichtwet. [...]

3. Strafbaarheid van de verdachte

Het bewezene levert op: Overtreding van artikel 2 van de Leerplichtwet 1969; driemaal gepleegd.

STRAFBAARHEID VAN DE VERDACHTE

[...]

Bij de straftoemeting heeft het hof in acht genomen dat verdachte oprecht heeft gehandeld vanuit zijn geloofsovertuiging en dat deze zaak voor verdachte een principiële karakter heeft. Een en ander geeft het hof aanleiding deze zaak af te doen door oplegging van geheel voorwaardelijke geldboeten. De omstandigheid dat de afhandeling van deze zaak in hoger beroep geruime tijd in beslag heeft genomen geeft het hof aanleiding de proeftijd van de voorwaardelijke veroordeling te bekorten tot één jaar. [...]

Beslissing

[...]

Vernietigt het vonnis voor zover aan het oordeel van het hof onderworpen, en doet in zoverre opnieuw recht:

Verklaart zoals hiervoor overwogen bewezen dat verdachte het tenlastegelegde heeft begaan.

Verklaart niet bewezen hetgeen verdachte meer of anders is tenlastegelegd dan hierboven is bewezenverklaard en spreekt verdachte daarvan vrij.

Verklaart het bewezenverklaarde strafbaar, kwalificeert dit als hiervoor vermeld en verklaart verdachte strafbaar.

Veroordeelt verdachte tot 3 (drie) geldboetes, elk van € 200,- (tweehonderd euro), telkens bij gebreke van betaling en verhaal te vervangen door 4 (vier) dagen hechtenis.

Bepaalt dat de geldboetes niet zullen worden ten uitvoergelegd, tenzij de rechter later anders mocht gelasten, op grond dat verdachte zich vóór het einde van een proeftijd van 1 (één) jaar aan een strafbaar feit heeft schuldig gemaakt.

Aldus gewezen door
mr Y.A.J.M. van Kuijk, voorzitter,
mr F.J.P.M. Haas en mr J.M.J. Denie,
raadsheren,
in tegenwoordigheid van G. Heeres, griffier,
en op 3 juni 2008 ter openbare terechtzitting uitgesproken

Noot

Feitelijke achtergrond

De verdachte was lid van de Oud Gereformeerde Gemeenten, een streng-gereformeerd kerkgenootschap. Zijn kinderen bezochten een basisschool waar onderwijs werd gegeven in overeenstemming met zijn geloofsovertuigingen. Het Van Lodensteincollege ("VLC") was de enige school voor voortgezet onderwijs op redelijke afstand die de verdachte wilde overwegen op grond van zijn godsdienstige overtuigingen.

Op grond van gesprekken met leden van het bestuur van de vereniging die het onderwijs op het VLC verstreekte, kwam de verdachte echter tot de conclusie dat het onderwijs op deze school niet in over-

eenstemming was met zijn godsdienstige overtuigingen. Dit bestuur bestond, naast leden van zijn kerkgenootschap, uit leden van vier andere kerkgenootschappen waardoor volgens hem de inhoud en organisatie van het onderwijs op het VLC grotendeels werd bepaald door kerkgenootschappen waarvan hij de godsdienstige overtuigingen afwees. Hij schreef zijn kinderen daarom niet in op een school voor voortgezet onderwijs en beriep zich op artikel 5, onder b, Leerplichtwet 1969 ("art. 5b").¹

Juridische achtergrond

Art. 5b bepaalt:

De in artikel 2, eerste lid² bedoelde personen zijn vrijgesteld van de verplichting om te zorgen dat een jongere als leerling van een school onderscheidenlijk een instelling is ingeschreven, zolang [...] zij tegen de richting van het onderwijs op alle binnen redelijke afstand van de woning [...] gelegen scholen onderscheidenlijk instellingen waarop de jongere geplaatst zou kunnen worden, overwegende bedenkingen hebben.

1 De kinderen van de verdachte werken via een correspondentieschool aan een diploma voortgezet onderwijs. In een ondertoezichtsstellingprocedure vond de kinderrechter dat de kinderen niet in hun ontwikkeling werden bedreigd. Rechtbank Utrecht 17 december 2007, LJN BD7428.

2 Dit art. luidt: "Degene die het gezag over een jongere uitoefent, en degene die zich met de feitelijke verzorging van een jongere heeft belast, zijn verplicht overeenkomstig de bepalingen van deze wet te zorgen, dat de jongere als leerling van een school staat ingeschreven en deze school na inschrijving geregeld bezoekt."

Art. 5b is bedoeld als een maatregel ter uitvoering van de vrijheid van onderwijs. Aan die vrijheid ligt de gedachte ten grondslag dat ouders het recht hebben hun kinderen volgens hun eigen overtuigingen op te voeden en te (laten) onderwijzen. Bij de invoering van de leerplicht vond de wetgever dan ook dat de overheid ouders niet kon dwingen hun kind op een school in te schrijven waar onderwijs wordt gegeven dat niet in overeenstemming is met de door hen gewenste opvoeding.³ De leerplicht mocht niet in strijd komen met "het nog hogere belang, dat de ouders niet belemmerd worden in de keuze der richting, waarin zij hunne kinderen wenschen op te voeden."⁴ Ouders die geen school konden vinden waar volgens hun overtuigingen onderwijs werd gegeven, konden een beroep doen op artikel 7, sub 4, Leerplichtwet 1900. Dit artikel gaf hen het recht op vrijstelling van de inschrijvingsplicht als zij "tegen het onderwijs op alle, binnen den afstand van 4 kilometer van de woning gelegen, lagere scholen, waar voor kinderen plaats te verkrijgen is, overwegend bezwaar hebben".

Bij de invoering van de Leerplichtwet 1969 werd dit artikel gewijzigd in art. 5b. De term "overwegend bezwaar tegen het onderwijs" werden gewijzigd in "overwegend bezwaar tegen *de richting van* het onderwijs". Deze wijziging hing samen met de uitbreiding van de leerplicht tot het voort-

gezet onderwijs. Onder de Leerplichtwet 1900 was de leerplicht beperkt tot het volgen van lager onderwijs. Grosheide, de toenmalige staatssecretaris van onderwijs, lichtte de verandering als volgt toe:

"De vrijstellingsgrond onder [art. 5]b is beperkter dan in artikel 7, sub 4, van de huidige wet. Bezwaren tegen een school zullen uitsluitend gebaseerd mogen zijn op de richting, niet op de soort van onderwijs. Anders zouden kortzichtige ouders door bezwaren te maken tegen iedere vorm van voortgezet onderwijs hun kinderen thuis kunnen houden."⁵

De toevoeging van de woorden "de richting van" was dus voornamelijk bedoeld om te voorkomen dat ouders door een beroep op vrijstelling hun kinderen voortgezet onderwijs ontzegden.

Evenals de wetgever van 1900⁶, vond de wetgever van 1969 een inhoudelijke beoordeling van de bedenkingen door anderen dan de ouders ongewenst. Grosheide stelde dat de leerplichtambtenaar of rechter "het bezwaar tegen de richting niet mag beoordelen"⁷, want een "overwegend bezwaar tegen de richting van het onderwijs' [...] is een zo persoonlijke zaak, dat een zuivere beoordeling door de een of andere instantie, naar de mening van ondergetekende nauwelijks mogelijk is".⁸ Of de richting van het onderwijs op de beschikbare scholen overeenstemt met

3 Memorie van Toelichting, Wettelijke bepalingen tot regeling van den leerplicht, Hand. II, 1897-1898, nr. 160.3, p. 7. Voorlopig Verslag, Wettelijke bepalingen tot regeling van den leerplicht, Hand. II, 1897-1898, nr. 160.8, p. 10.

4 Voorlopig Verslag, Wettelijke bepalingen tot regeling van den leerplicht, Hand. II, 1897-1898, nr. 160.8, p. 5.

5 Memorie van Toelichting, Leerplichtwet 1968, Zitting 1967-9039, nr. 3, p. 14.

6 Wettelijke bepalingen tot regeling van den leerplicht, Hand. II, 1897-1898, MvA, nr. 14.2, p. 20-21.

7 Leerplichtwet 1968, MvT, Hand. II, zitting 1967-9039, nr. 3, p. 14, 2^e kolom.

8 Leerplichtwet 1968, MvA, Hand. II, zitting 1967-9039, nr. 5, p. 14, 1^e/2^e kolom.

de overtuigingen van de ouders staat dus uitsluitend ter beoordeling van de ouders zelf.

De Hoge Raad heeft daarom bepaald dat de rechter een beroep op art. 5b marginaal moet toetsten. De verdachte dient weliswaar aan te geven welke zijn bedenkingen zijn tegen het onderwijs op de beschikbare scholen, maar de rechter mag slechts toetsen of de bedenkingen gericht zijn tegen "de soort van het onderwijs, de leerplicht als zodanig of de wettelijke inrichting van het onderwijs".⁹ Zijn de bedenkingen niet gericht tegen de soort van het onderwijs, de leerplicht als zodanig of de wettelijke inrichting van het onderwijs, dan is de vrijstelling geldig. Aldus kan toch worden getoetst of verdachtes bedenkingen daadwerkelijk de richting betreffen, zonder een inhoudelijke beoordeling van zijn bedenkingen of overtuigingen.¹⁰

Toetsing door het hof

Maar het hof hanteerde een andere maatstaf. Het hof overwoog dat het moest beoordelen of de bedenkingen gericht zijn tegen "een fundamentele oriëntatie, ontleend aan een welbepaalde godsdienstige overtuiging of levensbeschouwing" van het onderwijs op alle beschikbare scholen. Het hof stelde deze "fundamentele oriëntatie" van het VLC vast aan de hand van de statutaire grondslag van de vereniging die het VLC bestuurde. De verdachte mocht alleen bedenkingen hebben tegen deze statutaire grondslag, want bedenkingen tegen "de wijze waarop de richting in de praktijk tot uiting komt" leveren geen

bedenkingen in de zin van art. 5b op, aldus het hof.

De toetsing van het hof is niet in lijn met de jurisprudentie van de Hoge Raad. Ten eerste geeft het hof aan de term "bedenkingen tegen de richting van het onderwijs" een veel beperktere betekenis dan de Hoge Raad. De Hoge Raad verstaat daarvoor: elke bedenking tegen het onderwijs, zolang die bedenking maar niet is gericht tegen de soort van onderwijs, de leerplicht als zodanig of de wettelijke inrichting van het onderwijs.¹¹ Deze omschrijving is veel ruimer dan "bedenkingen tegen een fundamentele oriëntatie, ontleend aan een welbepaalde godsdienstige overtuiging of levensbeschouwing".

Ten tweede dwingt de omschrijving van de term "richting" door het hof tot een inhoudelijke en subjectieve beoordeling van de bedenkingen. De rechter moet eerst vaststellen wat de "fundamentele oriëntatie, ontleend aan een welbepaalde godsdienstige overtuiging of levensbeschouwing" van het onderwijs op elke beschikbare school is. Vervolgens moet hij vaststellen wat de bedenkingen zijn. Hij ontkomt er daarbij niet aan om verdachtes bedenkingen en overtuigingen inhoudelijk te beoordelen. Hij moet immers vaststellen of er een verschil is tussen de "fundamentele oriëntatie" van het onderwijs op de beschikbare scholen en de overtuigingen en bedenkingen van de verdachte. Een dergelijke beoordeling is in strijd met de bedoeling van de wetgever en de jurisprudentie van de Hoge Raad.

Een dergelijke beoordeling is bovendien in praktisch opzicht vrijwel onmogelijk.

9 Hoge Raad 3 oktober 2000, NJ 2000/703 en Hoge Raad 11 februari 2003, LJN AF0453.

10 Of de bedenkingen overwegend zijn mag de rechter niet toetsen. Hoge Raad 11 februari 2003, LJN AF0453.

11 Zie ook Hof 's-Gravenhage 15 oktober 2007, School en Wet, 2008-2, p. 19-21.

Het hof geeft niet aan hoe een rechter (of een leerplichtambtenaar) moet vaststellen wat een "fundamentele oriëntatie" is, of welke godsdiensten of levensovertuigingen "welbepaald" zijn. Ook uit de toepassing van deze –subjectieve– begrippen door het hof zelf wordt dat niet duidelijk. Het hof volstaat voor de richting van het VLC met een verwijzing naar de statutaire grondslag van de bestuurder van het VLC: "Gods Woord, zoals dit wordt beleden in de Drie Formulieren van Enigheid". Waarom dit een fundamentele oriëntatie is en aan welke "welbepaalde godsdienstige overtuiging of levensbeschouwing" die oriëntatie is ontleend, legt het hof niet uit. En hoe deze begrippen moeten worden toegepast op openbare scholen, scholen met een algemeen-bijzondere grondslag of ongesubsidieerde scholen met een didactische grondslag wordt helemaal niet duidelijk.

Ten derde overweegt het hof dat "de wijze waarop de richting in de praktijk tot uiting komt" geen bedenking tegen de richting in de zin van art. 5b oplevert. Het hof vindt blijkbaar dat ouders bij een beroep op dit artikel alleen bedenkingen mogen hebben tegen de richting van de school.¹² Het hof lijkt te zeggen dat ouders bij een beroep op art. 5b geen bedenkingen mogen hebben tegen de inrichting van het onderwijs, hoewel het hof deze term niet gebruikt. Onder inrichting van het onderwijs moet worden verstaan de wijze waarop een school het

onderwijs, de daarbij behorende organisatie, het beheer en bestuur regelt.¹³

De inrichting van het onderwijs op een school wordt door een aantal factoren bepaald. Eén factor is de deugdelijkseisen die de overheid bij wet aan elke (bekostigde) school stelt. Maar daarnaast wordt de inrichting bepaald door de richting van de school. Door haar inrichting geeft een school vorm en inhoud aan haar richting. Bijvoorbeeld bij het VLC vloeit de inhoud van het onderwijs, de keuze van de leermiddelen, het toelatingsbeleid en de wijze van besluitvorming in de school rechtstreeks voort uit haar reformatorische richting. Richting en inrichting zijn dus onlosmakelijk met elkaar verbonden en overlappen elkaar voor een groot deel.¹⁴

Het hof miskent dit verband tussen richting en inrichting bij de toepassing van art. 5b. De inrichting van een school is juist waar de richting van die school zich het sterkst profileert. Bedenkingen tegen onderdelen van inrichting, die voortvloeien uit de richting van de school, zijn dus wel degelijk bedenkingen in de zin van art. 5b. Daarentegen zijn bedenkingen tegen onderdelen van inrichting die voortvloeien uit de wettelijke eisen van deugdelijkheid - of in termen van de Hoge Raad: de wettelijke inrichting van het onderwijs- geen

12 Het hof spreekt in het arrest ook verschillende keren over "bedenkingen tegen de richting van de scholen".

13 D. Mentink en B.P. Vermeulen, Artikel 23 Grondwet, Toelichting op het grondwetsartikel over onderwijs mede aan de hand van ontwikkelingen in wetgeving, jurisprudentie en verdragrecht, 's-Gravenhage 2007, 5^e druk, p. 69-70.

14 Idem, p. 69. Ook uit de leden 5 en 6 van artikel 23 Grondwet volgt dat richting en inrichting nauw met elkaar samenhangen en onderdeel zijn van de vrijheid van onderwijs.

bedenkingen in de zin van art. 5b.¹⁵ Deze onderdelen vloeien immers niet voort uit de richting van de school.

Het onderscheid tussen richting en inrichting bij de toepassing van art. 5b is bovendien in strijd met de tekst van dit artikel. Hierin wordt immers gesproken over "bedenkingen tegen de richting *van het onderwijs* op de [beschikbare] scholen", en niet over "de richting *van de scholen*". Uit die tekst volgt dus dat de bedenkingen niet alleen gericht kunnen zijn tegen de formele omschrijving van de richting van een school, maar ook tegen het onderwijs op die school, voorzover dat bepaald wordt door de richting van de school. Nu verdachtes bedenkingen waren gericht tegen "de wijze waarop de richting in de praktijk tot uiting komt", betroffen zijn bedenkingen dus de richting van het onderwijs op het VLC

De verdachte heeft cassatie tegen het arrest ingesteld. Mijns inziens zal het arrest geen stand houden, want het hof heeft een onjuiste maatstaf voor de toetsing van verdachtes bedenkingen aangehouden. Had het hof de maatstaf van de Hoge Raad toegepast, dan had het tot de conclusie moeten komen dat het beroep op art. 5b rechtsgeldig was omdat verdachtes bedenkingen niet waren gericht tegen de soort van het onderwijs, de leerplicht als zodanig of de wettelijke inrichting van het onderwijs, maar tegen het godsdienstige karakter van het onderwijs. Het hof gaf dat zelf in feite ook aan door te overwegen

"dat verdachte oprecht heeft gehandeld vanuit zijn geloofsovertuiging en dat deze zaak voor verdachte een principiële karakter heeft."

Mw. mr. J. Sperling

15 Een voorbeeld is artikel 8 WPO waarin staat dat het onderwijs zich in elk geval richt op de emotionele en de verstandelijke ontwikkeling, en op het ontwikkelen van creativiteit, op het verwerven van noodzakelijke kennis en van sociale, culturele en lichamelijke vaardigheden.
